

**Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní**

Rizika regionu Chrudim

Veronika Šustrová

**Bakalářská práce
2011**

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Veronika ŠUSTROVÁ**
Osobní číslo: **E08587**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management ochrany podniku a společnosti**
Název tématu: **Rizika regionu Chrudim**
Zadávající katedra: **Ústav ekonomiky a managementu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Úvod

1. Rizika obecně
2. Region Chrudim
3. Rizika regionu Chrudim
4. Analýza rizik regionu Chrudim
5. Návrhy a doporučení

Závěr

Rozsah grafických prací: -
Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

1. LINHART, P.; ROUDNÝ, R. Ochrana obyvatelstva a terorismus. Pardubice : Univerzita Pardubice, 2009. 238 s. ISBN 978-80-7395-165-8.
2. Hasičský záchranný sbor Pardubického kraje [online]. 2004 [cit. 2010-06-13]. Hasičský záchranný sbor Pardubického kraje - Informace.
Dostupné z WWW: <<http://www.hzspa.cz/informace/index.php>>.
3. LINHART, P.; ROUDNÝ, R. Krizový management III. : Teorie a praxe rizika. Pardubice : Univerzita Pardubice, 2007. 174 s. ISBN 80-7194-924-8.
4. SOUŠEK, R. Krizový management a doprava. Pardubice : Institut Jana Pernera, 2005. 223 s. ISBN 80-86530-18-3.
5. BEDFORD, T.; COOKE, R. Probabilistic Risk Analysis : Foundations and Methods. Cambridge : Cambridge university press, 2006. 393 s. ISBN 0521773202.

Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Radim Roudný, CSc.
Ústav ekonomiky a managementu

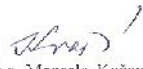
Datum zadání bakalářské práce: 15. června 2010

Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2011

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.

děkanka

L.S.

doc. Ing. Marcela Kožená, Ph.D.

vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 17. června 2010

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 18. dubna 2011

Veronika Šustrová

Poděkování

Ráda bych poděkovala mému vedoucímu práce doc. Ing. Radimu Roudnému, CSc. za podnětné připomínky, rady a ochotu při vedení této práce. Dále bych chtěla poděkovat panu Marku Kozákovi, který mi ochotně poskytl informace potřebné ke zpracování mé bakalářské práce a Tomáši Hlavatému, DiS. za materiály grafické. V neposlední řadě chci poděkovat svým rodičům a příteli, kteří mě po dobu studia podporovali.

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá problematikou rizik regionu Chrudim. Jsou zde uvedeny základní pojmy a legislativa související s problematikou rizik. Dále je charakterizován region Chrudim a jemu hrozící rizika. Následuje analýza těch, u kterých je frekvence výskytu v tomto regionu nejčastější.

Klíčová slova

riziko, Chrudim, integrovaný záchranný systém, jednotky požární ochrany, legislativa, prevence

Title

Risks of the region Chrudim

Annotation

This bachelor work is about risks of the region Chrudim. There are the basic notions of risks explained and basic legislation of risks stated. Next is the characteristic of the region Chrudim region and its impending risks. Followed by analysis of risks, which are most frequently.

Keywords

risk, Chrudim, integrated rescue system, fire brigade, legislation, prevention

Obsah

Úvod	8
1. Rizika obecně	10
1.1. Úvod do problematiky a základní pojmy	10
1.1.1. Prevence.....	12
1.1.2. Integrovaný záchranný systém	13
1.1.3. Riziko	14
1.1.4. Hrozby a jejich druhy	16
1.2. Legislativa krizového plánování v ČR	18
1.3. Ochrana obyvatelstva v Evropské unii	21
2. Region Chrudim	23
2.1. Zdravotnická a sociální péče	24
2.2. Dopravní obslužnost	25
2.2.1. Silniční doprava	25
2.2.2. Železniční doprava	26
2.2.3. Letecká doprava.....	26
2.2.4. Vodní doprava	26
2.3. Krizové řízení města	29
2.3.1. Oddělení krizového řízení	29
2.3.2. Krizový štáb.....	30
2.3.3. Bezpečnostní rada.....	31
3. Rizika regionu Chrudim	33
3.1. Povodně	33
3.2. Vichřice a extrémně silný vítr	36
3.3. Požáry	38
3.4. Dopravní nehody	39
3.5. Epidemie.....	39
3.6. Epizootie.....	40
3.7. Únik nebezpečných látek.....	41
3.8. Ekonomická rizika	42
4. Analýza rizik regionu Chrudim	44
4.1. Plošné pokrytí jednotkami požární ochrany	47
4.1.1. Dojezdový čas jednotek JPO	48
4.1.2. Rozbor požárnosti územního odboru Chrudim za rok 2010.....	50
4.2. Zdravotnická záchranná služba (ZZS).....	52
4.3. Policie ČR.....	53
5. Návrhy a doporučení	54
Závěr.....	56

Úvod

Téma bakalářské práce Rizika regionu Chrudim si autorka zvolila, protože žije přímo v Chrudimi a zajímá se o to, s jakými mimořádnými situacemi se mohou občané v této oblasti setkat, jaké problémy zde mohou nastat. Většina lidí si ani neuvědomuje, jaká rizika vůbec v regionu hrozí, ať člověku jako jedinci, nebo určitému území. Obecně rozumíme rizikem možnost vzniku mimořádné události, která má nepříznivý vliv na člověka nebo aktivum.

Práci autorka rozdělila do 5 základních kapitol. První část je zaměřená na všeobecný popis problematiky rizik a vymezuje základní pojmy. Jsou zde uvedeny právní předpisy, které se zabývají tímto tématem, jak v rámci legislativy České republiky, tak Evropské unie.

Druhá část pojednává o historii města Chrudim, významných místech a osobnostech, geografii, dopravní obslužnosti, zdravotních a sociálních službách. Nalezneme zde i úkoly oddělení krizového řízení Městského úřadu Chrudim, definujeme si Krizový štáb a Bezpečnostní radu ORP Chrudim.

Jednotlivé hrozby, které mohou v regionu nastat, jsou popsány v kapitole číslo 3. Jsou zde uvedeny i příklady konkrétních událostí, které se v nedávné době na tomto území staly. Tyto informace jsou pro představu doplněny fotografiemi.

V kapitole nazvané Analýza rizik regionu Chrudim, autorka řeší především dojezdový čas jednotek HZS a rozmístění jednotek HZS a záchranné služby v rámci této oblasti, dále uvádí statistické informace o výjezdech požárních jednotek.

Poslední část této práce se zabývá návrhy a doporučeními, jak dané situace řešit, především tedy prevencí a připraveností jednotlivých orgánů. Obsahuje i hodnocení oblasti a činnosti daných složek.

Před zahájením práce se autorka seznámila s dostupnou literaturou, zákonnými normami, odbornou literaturou, metodickými pomůckami a provedla konzultace u odborníků v dané problematice.

Při sestavování teoretické části bylo využito metody aktivního literárního průzkumu a průzkumu legislativy ČR a EU pro shromáždění potřebných údajů o dané tématice. V praktické části byla použita induktivní metoda, která spočívá ve shromáždění dat poskytnutých Městským úřadem Chrudim, statických ročenek Hasičského záchranného sboru a informací vyhledaných pomocí oficiálních internetových stránek daných institucí.

Cílem této práce je obecně popsat problematiku rizik a integrovaného záchranného systému. Dalším cílem je představit region Chrudim a uvést rizika, která zde mohou hrozit, analyzovat je a doporučit možná řešení.

1. Rizika obecně

V této kapitole si ujasníme, v jakém smyslu budou dále rozebírány dané pojmy, co vlastně znamenají, či jak se dají chápat. Je běžné, že některé z nich si různí autoři či specialisté vysvětlují dle svého názoru trochu jinak.

1.1. Úvod do problematiky a základní pojmy

Doposud neexistuje jednotný soubor pojmů (terminologie) využívaný v krizové problematice. Použití pojmů krizové problematiky závisí na konkrétním typu problému a zejména na uživateli.[3]

Snahou o terminologickou jednotnost je například Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení a plánování obrany státu – Ministerstvo vnitra ČR, odbor bezpečnostní politiky 2004 nebo Výkladový slovník integrovaného záchranného systému – Jihočeská univerzita České Budějovice, Zdravotně sociální fakulta 2008.

Mimořádná událost – MU – v našem významu události, které nejsou běžné a mají negativní výsledek. Příčiny mimořádných událostí jsou podle příčiny pak členěny na:

- Přírodní (povodeň, požár...)
- Antropogenní (způsobené lidmi)
- Smíšené (většinou)

Mimořádné události vymezuje zákon č. 239/2000Sb.jako události, které vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací Integrovaným záchranným systémem (dále IZS).[4]

Krize – je nežádoucí stav systému, kdy v širším smyslu stav systému překročí stanovené hranice v nežádoucím směru. V užším slova smyslu je pak definovaná zákonem č. 240/2000 Sb.[4]

Hrozba – dle Terminologického slovníku pojmů z oblasti krizového řízení a plánování obrany státu - jakýkoliv fenomén, který má potenciální schopnost poškodit chráněné zájmy objektu. Míra hrozby je dána velikostí možné škody, pravděpodobností a časovou vzdáleností možného uplatnění této hrozby.[4]

Další možnou definicí je dle doc. RNDr. Petra Linharta, Csc. – **Hrozba** je síla, událost, aktivita nebo osoba, která má nežádoucí vliv na bezpečnost nebo může způsobit škodu.

Ztráta – je výsledkem nežádoucí události, jejím nositelem je objekt nebo subjekt.

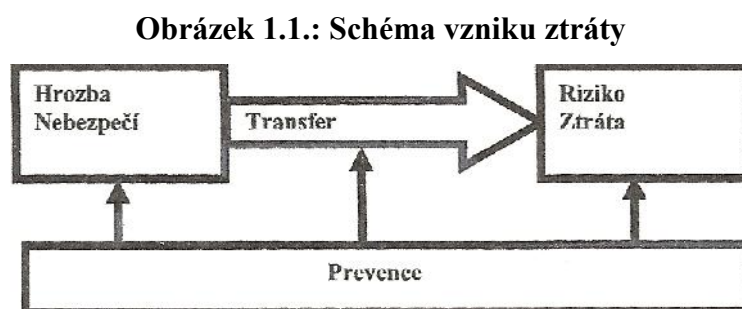
Rozeznáváme:

- **ztrátu potenciální** – očekávanou v budoucnosti
- **reálnou** – která je výsledkem aktivace hrozby.

Dle toho můžeme také určit ztrátu:

- **na objektu** – tj. skutečně vzniklou
- **vlastní ztrátu**, která vznikne po odečtu jištění (spoluúčast, pojištění,...).

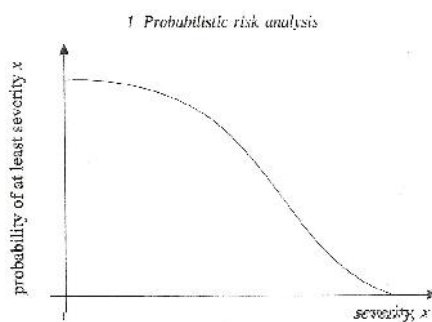
Ztráta lze vyjádřit různě – zatopená plocha, ztráty na životech, rozsah poškození infrastruktury, vozu či jiného majetku. Důležité je finanční vyjádření škody.[5]

Zdroj: Ochrana obyvatelstva a terorismus, Linhart, Roudný .[4]

Riziko - V dnešní době se jím rozumí nebezpečí škod v souvislosti s hrozbou a konečnou ztrátou. [5]

Obrázek 1.2 – Křivka rizika

Zdroj: Probabilistic Risk Analysis – Foundations and Methods

Prevence – slovo původem z latiny - znamená předcházet. Chápeme to jako soustavu opatření, které mají za úkol předejít nějakému nežádoucímu jevu [4]

Krizové řízení - souhrn řídicích činností orgánů krizového řízení zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik a plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s přípravou na krizové situace a jejich řešení, nebo ochranou kritické infrastruktury [10]

Integrovaný záchranný systém (IZS) – pod tímto pojmem rozumíme koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací – to znamená že IZS není instituce a nemá ani organizační strukturu.[6]

1.1.1. Prevence

Z latinského slova *praevenire* znamená předcházet. Chápeme to jako soustavu opatření, které mají za úkol předejít nějakému nežádoucímu jevu – ať už nemoci, nehodě, ekologické katastrofě, atd.

Můžeme ji dělit na:

- **aktivní** – tj. přímo prevence, která snižuje účinek na objekt před aktivací hrozby
- **pasivní** = připravenost, která omezuje výsledné ztráty po aktivaci hrozby, zahrnuje záchranu a likvidaci

Aktivní prevence zahrnuje – odstranění, nebo snížení hrozby a jejího transferu (např. výstavbu protipovodňových hrází, likvidaci teroristické skupiny), zvýšení odolnosti objektu, např. výstavba povodňových hrází, zákaz výstavby na ohroženém území. V aktivní prevenci se jedná o to, aby ztráta nenastala a nebyl nutný zásah!

Pasivní prevence neboli tzv. **připravenost**:

Jsou zde nutné efektivní informace o aktivaci hrozby. Zahrnuje i zásah při působení hrozby – záchranu osob či majetku. Je zde zajištěna likvidace a omezení vzniku dalších škod. Při těchto akcích je využíváno jednotek prvosledových a druhsledových, které se zúčastní zásahu pro jejich podporu prvosledových, pokud to vážnost a charakter zásahu vyžaduje (armáda ČR). [4]

1.1.2. Integrovaný záchranný systém

Tento systém se využívá v případech, kdy je třeba společného postupu různých subjektů při provádění záchranných a likvidačních prací při mimořádných událostech. Touto problematikou se zabývá zákon č. 289/2000 Sb.

Koordinace záchranných a likvidačních prací se realizuje víceúrovňově:

- **taktická úroveň** – na místě, kde mimořádná událost přímo působí svými účinky (místo zásahu), koordinuje záchranné a likvidační práce velitel zásahu,
- **operační úroveň** – na úrovni operačních středisek a dispečinků složek IZS zajišťuje koordinaci územně příslušné operační a informační středisko IZS (zejména HZS ČR – viz § 5 zákona o IZS),
- **strategická úroveň** – z územně příslušné úrovně veřejné správy má právo koordinace záchranných a likvidačních prací starosta obce s rozšířenou působností, hejtman kraje nebo MV (generální ředitelství HZS ČR).

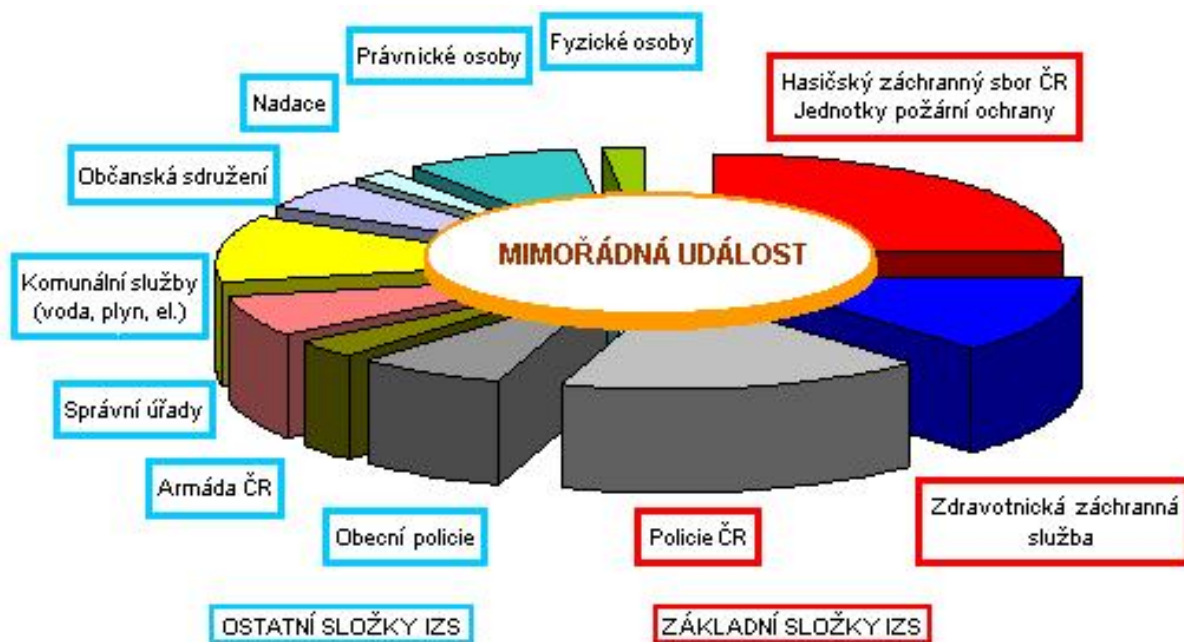
Základní složky IZS:

- Zdravotnická záchranná služba (ZZS)
- Hasičský záchranný sbor České republiky (HZS ČR) a jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí jednotkami požární ochrany
- Policie ČR

Ostatní složky IZS:

- Vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil ČR
- Ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory (Vězeňská služba ČR, městská a obecní policie apod.
- Ostatní záchranné sbory (Svaz záchranných brigád kynologů, Vodní záchranná služba, Horská služba)
- Orgány ochrany veřejného zdraví
- Havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby
- Zařízení civilní ochrany
- Neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím [6]

Obrázek 1.3: Složky integrovaného záchranného systému

Zdroj: MěÚ Chrudim, OKŘ, Bc. Kozák

Informování veřejnosti podle zákona o IZS:

- obec s rozšířenou působností seznamuje ostatní obce, právnické a fyzické osoby ve svém správním obvodu s charakterem možného ohrožení obyvatel a s připravenými záchrannými a likvidačními pracemi,
- obecní úřad seznamuje právnické a fyzické osoby v obci s charakterem možného ohrožení, s připravenými záchrannými a likvidačními pracemi a ochranou obyvatelstva. [9]

1.1.3. Riziko

Riziko – slovo pochází z italtštiny – původním významem úskalí v mořeplavbě. V dnešní době se jím rozumí nebezpečí škod v souvislosti s hrozbou a konečnou ztrátou. Je to pojem potenciální, vyjadřuje určitou budoucí, nežádoucí situaci. Vždy se však vztahuje k objektu ohrožení, chráněnému aktivu.

Definic je mnoho - riziko:

- pravděpodobnost škody
- velikost škody
- odchylka od žádoucího stavu

„Riziko vyjadřuje míru budoucího ohrožení objektu, respektive aktiva hrozbami, které vedou ke škodám.“

Riziko může být vyjádřeno mnoha faktory – za základní považujeme velikost škody či ztráty Z, pravděpodobnost vzniku škody p a čas t. Formálně můžeme riziko obecně vyjádřit funkcí.

$$R=f(Z,p,t,x_1,x_2,\dots,x_n)$$

Riziko lze třídit na:

- kritické
- důležité
- běžné

Vztah k riziku:

- přijímání rizika
- neutralita
- averze k riziku

Běžně používané třídění rizika vychází z pojetí rizika jako závislosti $R= p * Z$. Kde pravděpodobnost člení maximálně do 5 stupňů – většinou na 3 – vysoká, střední, malá a ztrátu jako zničující, značnou či malou. [4]

Obrázek 1.4: Prostor pravděpodobnosti p a ztráty Z

Pravděpodobnost P [%]	Vysoká 66,6 - 100			
	Střední 33,3-66,6			
	Malá 0-33,3			
		malá	značná	zničující
		Ztráta Z		

Zdroj: Ochrana obyvatelstva a terorismus, Linhart, Roudný .[4]

Za důležitá rizika většinou považujeme rizika na úhlopříčce – stínovaná šedivě, pravý horní roh představuje kritická rizika a levý dolní roh běžná rizika.

Odolnost objektu – je jedním z faktorů ovlivňující riziko, může být přirozená či původní, výsledná nebo dosažená po prevenci.

Záchranné a likvidační práce – významně snižují ztráty, jsou realizované především IZS, ale i jednotlivými subjekty.

Bezpečnost – „Stav, kdy jsou na efektivní míru omezeny hrozby pro objekt a jeho zájmy a tento objekt je k omezení stávajících i potenciálních hrozeb efektivně vybaven a ochoten při něm spolupracovat.“ [4]

1.1.4. Hrozby a jejich druhy

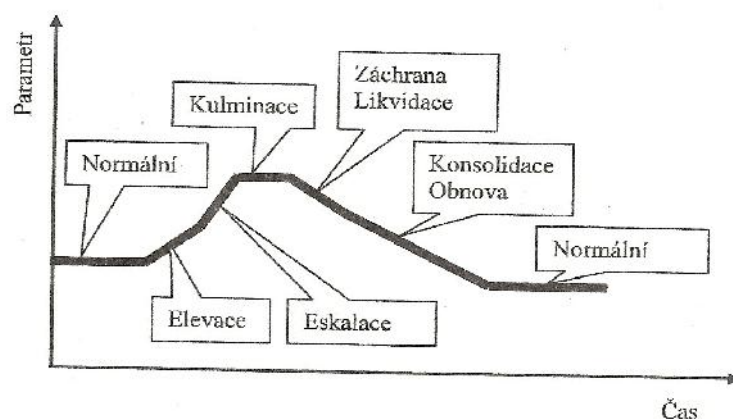
Hrozba je dána jakýmkoliv fenoménem, který má schopnost ohrožit chráněná aktiva. Míra hrozby H je obecně vícekriteriální, závislost je dána:

$$H = f(Z, p, t, x_1, x_2, \dots, x_n)$$

kde základními parametry jsou Z – předpokládaná ztráta, p – pravděpodobnost vzniku, t – očekávaný čas aktivace. Mimo to je někdy hrozba charakterizována řadou dalších parametrů x_1 až x_n .

Průběh cyklu účinku hrozby a opatření je uveden na obr. Parametr vyjadřující hrozby se po období působení hrozby a následků ustálí na nové normální hodnotě, která může, ale obecně nemusí, být stejná jako před aktivací hrozby.[4]

Obrázek 1.5: Průběh působení hrozby

Zdroj: Ochrana obyvatelstva a terorismus, Linhart, Roudný .[4]

Pestrost typů hrozeb a jejich kombinací je takřka nekonečná a vyžaduje při řešení přijatelné informace a kvalifikovaný operativní přístup na všech stupních.

Přírodní mimořádné hrozby:

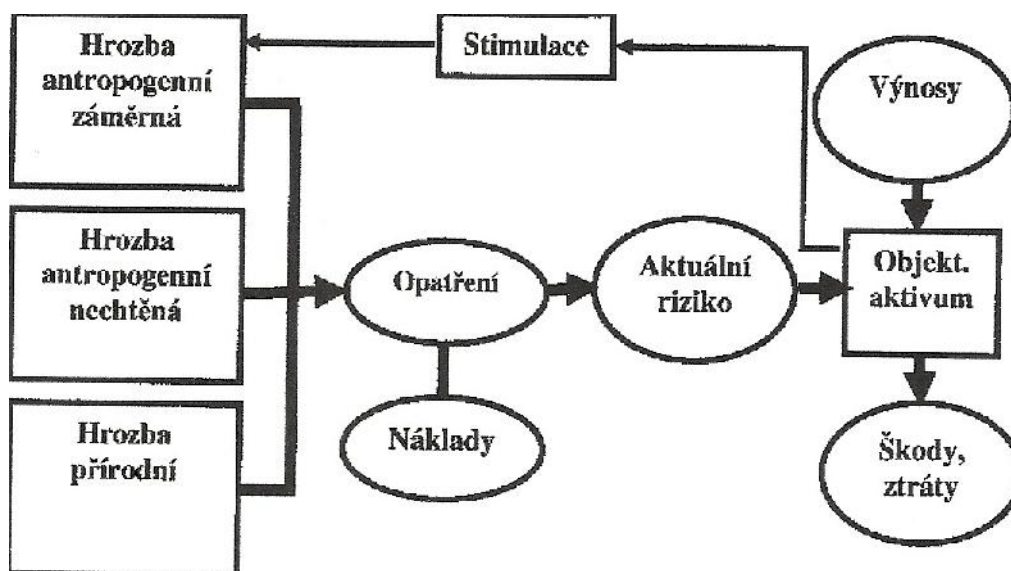
- Živelné pohromy
 - Dlouhodobá inverzní situace
 - Povodně velkého rozsahu
 - Jiné živelné pohromy velkého rozsahu – požáry, sněhové kalamity, vichřice, sesuvy, zemětřesení)
- Hromadné nákazy
 - Epidemie – hromadné nákazy osob
 - Epifytie – hromadné nákazy polních kultur
 - Epizoofie – hromadné nákazy zvířat

Antropogenní mimořádné hrozby:

- Provozní havárie
 - Radiační havárie
 - Chemická havárie většího rozsahu
 - Technické a technologické havárie velkého rozsahu – exploze, požáry...
 - Narušení hrází významných hospodářských děl se vznikem zvláštní povodně
 - Znečištění vody, ovzduší a přírodního prostředí haváriemi velkého rozsahu
- Infrastruktura
 - Narušení finančního a devizového hospodářství státu velkého rozsahu
 - Narušení dodávek ropy a ropných produktů
 - Nerušení dodávek elektrické energie, plynu nebo tepelné energie velkého rozsahu
 - Narušení dodávek potravin velkého rozsahu
 - Narušení dodávek pitné vody velkého rozsahu
 - Narušení dodávek léčiv a zdravotnického materiálu velkého rozsahu
 - Narušení funkčnosti dopravní soustavy velkého rozsahu
 - Narušení funkčnosti veřejných komunikačních vazeb velkého rozsahu
 - Narušení funkčnosti veřejných informačních vazeb velkého rozsahu
 - Migrační vlny velkého rozsahu

- Hromadné postižení osob mimo epidemií – řešení následků včetně hygienických a dalších režimů
- Narušení zákonnosti velkého rozsahu.

Obrázek 1.6: Schéma působení hrozby

Zdroj:Krizový management III., Roudný, Linhart.[5]

1.2. Legislativa krizového plánování v ČR

Obce s rozšířenou působností při výkonu státní správy kromě jiného zajišťují také připravenost svého správního obvodu na mimořádné události, provádění záchranných a likvidačních prací a ochranu obyvatelstva. Opírají se tak zejména o tyto legislativní podklady:

- **Zákon č. 110/1998 Sb. O bezpečnosti České republiky**, jenž vymezuje základní povinnosti státu v případě vzniku mimořádných událostí – hlavně ochrana životů, zdraví a také majetkových hodnot.

V červnu roku 2000 byly přijaty tzv. krizové zákony:

- **Zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky**
Tímto zákonem se řídí Hasičský záchranný sbor České republiky, jehož základním posláním je chránit především lidské životy a zdraví obyvatel, ale také majetek před požáry a poskytovat účinnou pomoc při mimořádných událostech.

- **Zákon č. 239/2000 Sb.**, o integrovaném záchranném systému -vymezuje pravomoci integrovaného záchranného systému, stanoví jeho složky a jejich působnost
- **Zákon č. 240/2000 Sb.**, o krizovém řízení - stanovuje působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků a práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na krizové situace, které nesouvisejí se zajišťováním obrany České republiky před vnějším napadením a při jejich řešení.
- **Zákon č. 241/2000 Sb.**, o hospodářských opatřeních pro krizové stavy.
Zákon upravuje přípravu hospodářských opatření pro stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu a válečný stav (krizové stavy) a přijetí hospodářských opatření po vyhlášení krizových stavů.

V roce 2002 byla vládou schválena Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2006 s výhledem do roku 2015. Dále v roce 2003 další významný dokument – Bezpečnostní strategie České republiky, která se mimo jiné zabývá i ochranou obyvatelstva.

Dalšími významnými legislativními dokumenty důležitými pro tuto problematiku jsou:

- **Zákon č. 258/2000 Sb.**, o ochraně veřejného zdraví a změně některých souvisejících zákonů.
- **Vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 440/2000 Sb.**, kterou se upravují podmínky předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a hygienické požadavky na provoz zdravotnických zařízení a ústavů sociální péče.
- **Zákon č. 198/2002 Sb.**, o dobrovolnické službě
- **Zákon č. 314/2002 Sb.**, o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností
- **Zákon č. 320/2002 Sb.**, o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů (zejména část 61 a 62 - změna zákona č.239/2000 Sb., a 240/2000 Sb.)
- **Vyhláška Ministerstva vnitra č. 388/2002 Sb.**, o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností (Část druhá)

Tabulka 1.1: Oblasti krizového plánování ČR

Krizové plánování		
Obranné plánování	Civilní nouzové plánování	Havarijní plánování
Plánování sil	Plánování civilních zdrojů pro podporu ozbrojených sil, základních funkcí státu, ochranu ekonomiky státu a předcházení ekonomickým krizím	Plánování činnosti složek IZS (HZS, Policie ČR, Zdravotnické záchranné služby)
Plánování zdrojů	Plánování nadstandardních úkolů ochrany obyvatelstva	Plánování použití ostatních složek IZS
Plánování vyzbrojování	Plánování vnitrobezpečnostních opatření k předcházení krizím a zabezpečení přijatelné úrovně života během krizí	Plánování regionální úrovně ochrany obyvatelstva při živelných pohromách a antropogenní haváriích
Plánování komunikačních a informačních systémů	Plánování podpory předcházení krizí v rámci NATO	Zpracování vnějšího havarijního plánu
Plánování logistické podpory		Zpracování vnitřních havarijních plánů
Plánování zdravotnického zabezpečení		plánování účasti složek IZS v mezinárodních akcích krizového managementu
Plánování nevojenské obrany		

Zdroj: Antušák, E., Kopecký, Z., Úvod do teorie krizového managementu I., [1]

1.3. Ochrana obyvatelstva v Evropské unii

Bezpečnostní a obranná politika společná pro státy Evropské unie je zakotvena v článku 34 Maastrichtské smlouvy z roku 1991, ta však předpokládala, pomoc Západoevropské unie, která by vedla vlastní operace. **Smlouvou o Unii** byly převzaty tzv. peterbergské úkoly Západoevropské unie – týkající se záchranných nasazení, humanitárních úkolů, úkolů k udržení míru a bojových nasazení při zvládnutí krizí. Tím byl položen smluvní základ pro vytvoření evropské bezpečnostní a obranné politiky. Na jednání Evropské rady v roce 1999 v Kolíně nad Rýnem bylo zveřejněno „**prohlášení k posílení společné evropské bezpečnosti a obranné politiky**“ členskými státy Evropské unie, tento moment je považován za vznik operativní evropské bezpečnostní a obranné politiky. Evropská rada se zavázala poskytnout k její realizaci Unii potřebné prostředky tak, aby mohla jednat **autonomně**.

V Helsinkách téhož roku byla na zasedání Evropské rady stanovena pro členské státy Unie **zásada poskytnout obranné síly** o síle oddílů až sborů pro danou operaci na dobu nejméně jednoho roku. Toto nařízení se přímo týká i Chrudimi, jelikož zde má základnu 43.výsadkový mechanizovaný prapor. Ten se zúčastňuje nejrůznějších vojenských akcí, například mise v Afganistanu, Kosovu nebo Bosně a Hercegovině.

Pro oblast budování civilních sil a prostředků byly stanoveny tyto cíle: po roce 2003 mají členské státy Unie být schopny v rámci příspěvků misím vedeným jinými mezinárodními organizacemi nebo pro zásahy unie poskytnout až 5000 policistů, z toho 1000 do 30 dnů, v Goteborgu v roce 2001 bylo stanoveno poskytnout až 200 expertů z oblasti justice a spravedlnosti, zabezpečit personální zálohy expertů z oblasti civilní správy, vzdělání a ustavit v krátké době vysílatelné týmy ochrany před katastrofami v počtu až 2000 osob, v roce 2000 byly ujednány tyto priority připravenosti pro budování permanentní vojenské a civilní:

- Personál justice
- Personál výkonné moci
- Policie
- Ochrana před katastrofami

Ve vojenské oblasti byl zřízen Vojenský výbor a Vojenský štáb. Vojenský výbor plní funkci poradní pro politický a bezpečnostní komitét, poskytuje doporučení, přejímá velení

všem vojenským aktivitám, také stanoví úkoly pro vojenský štáb. Mezi jeho 3 hlavní funkce patří – varování, hodnocení situace a strategické plánování.

V oblasti civilní byl ustaven Výbor pro civilní otázky krizového managementu, který především stanovuje a upřesňuje plánované cíle, plní i funkci poradní a to pro politický a bezpečnostní komitét a další grémia Rady.

Strukturálně je ochrana obyvatelstva zahrnuta do generálního ředitelství – Životní prostředí, oddělení civilní ochrany a ekologických havárií. Unie pro oblast ochrany obyvatelstva, tak, jak je chápána v České republice, používá pojem civilní ochrana. Hlavním cílem politiky Unie je v této oblasti podpora a pomoc při odpovídajících aktivitách členských států. [4]

2. Region Chrudim

Chrudim, známá rovněž jako „Athény východních Čech“, je město střední velikosti ležící na rozhraní Železných hor a Polabské nížiny. Geomorfologicky leží město ve Svitavské tabuli, která je součástí rovinaté České tabule. Nadmořská výška je kolem 243 – 300 m.n.m., město se nachází 110 km východně od Prahy a asi 11 km jižně od Pardubic. Žije zde asi 23 000 obyvatel. Chrudim je také obcí s rozšířenou působností (ORP) a pověřeným obecním úřadem.

V mé práci budu tedy jako Chrudimsko mluvit ORP Chrudim. Skládá se ze 108 obcí, ORP z 86 obcí. Městem protéká řeka Chrudimka, která pramení v CHKO Žďárské vrchy. Poblíž města Seč je na ní postavena přehradní nádrž, která nese jméno města. Je využívána nejen lidmi z blízkého okolí pro rekreaci a vodní sporty. Za sportem můžete určitě vyrazit i do některého ze sportovišť města – krytého plaveckého bazénu, venkovního koupaliště, zimního stadionu či skate parku. Využít můžete i některou ze cyklostezek, kde můžete nejen sportovat, ale objevovat i krásy regionu. Za zmínku také určitě stojí Zámek Slatiňany, kde se nachází hipologické muzeum a poblíž hřebčín, kde jsou k vidění koně. S malými dětmi se nabízí i návštěva Kočičího hrádku a lanového parku na Podhůře. Krásný pohled na město a okolí se Vám tam naskytne, když vystoupáte na rozhlednu, která nese ženské jméno – Bára. Nesmíme zapomenout ani na raritu Vysočiny – Veselý kopec, kde se nachází skanzen lidové architektury. Pokud se zajímáte o biologii, určitě navštivte Rabštejnskou Lhotu, je zde jedinečný geologický útvar - pobřežní útes křídového moře, nebo rezervaci Kaštanka, kterou se chlubí město Nasavrky. Přimo v Chrudimi určitě stojí za návštěvu městské muzeum, Mydlářovský dům s Muzeem loutkářských kultur, kostel Na nebevzetí panny Marie. Na Resselově náměstí vás určitě upoutá i morový sloup či barokní průčelí staré původně renesanční radnice na severní straně náměstí, které dotváří nezaměnitelný ráz chrudimského centra. V ulici Novoměstská vás možná překvapí krásná kašna s barokními sochami.

Ohlédneme-li se do historie, první doklady o osídlení území města najdeme díky archeologickým materiálům, které pochází z přelomu 5.-4. tisíciletí před naším letopočtem. V rozmezí let 995 až 1055 tu vznikalo první přemyslovské hradiště. V roce 1055 zde zemřel Břetislav I. během svého vojenského tažení. Dokazuje to zápis o této události v Kosmově kronice. Z hradiště roku 1263 vzniklo díky kolonizačním úsilím Přemysla Otakara II. pravé středověké město. Mimořádný rozkvět zaznamenalo kolem roku 1527.

Během hospodářského úpadku se rozvíjelo působení jezuitského řádu, a to až do konce 18. století. V období industrializace vznikla Wiesnerova strojírenská továrna (r. 1855) a v roce 1876 Popperova továrna na obuv. Po II. světové válce se ve městě utvářejí dva velké průmyslové závody Transporta a Evona. [11]

Obrázek 2.1: ORP Chrudim

Zdroj – Český statistický úřad

2.1. Zdravotnická a sociální péče

V Chrudimi je nemocnice, v níž je k dispozici 476 lůžek, 15 ordinací praktických lékařů pro dospělé, 7 ordinací praktických lékařů pro děti a dorost, 21 ordinací stomatologů, 4 ordinace gynekologů, 33 ordinací lékařů – specialistů, 5 lékáren, 3 domy s pečovatelskou službou, 4 rehabilitace.

Obrázek 2.2: Nemocnice Chrudim

Zdroj: Prezentace – Chrudimská nemocnice

Samozřejmě zdravotnická i sociální péče je dostupná i mimo Chrudim. Ráda bych v této souvislosti zmínila ne tak obvyklé sociální zařízení, je jím Dům sociálních služeb ve Slatiňanech, který zajišťuje péči pro osoby zdravotně postižené. Zvláštností je Domov pro seniory v Heřmanově Městci, který je umístěn v zámečku. [11]

2.2. Dopravní obslužnost

2.2.1. Silniční doprava

Chrudimí procházejí dvě silnice I. třídy, a to silnice číslo I/17 a I/37. Silnice I/37 spojuje města Hradec Králové – Chrudim – Žďár nad Sázavou (směr S – J) a končí ve Velké Bíteši napojením na dálnici D1 Praha – Brno – Bratislava. Silnice I/17 spojuje města Vysoké Mýto – Chrudim – Čáslav – Kolín - Praha (směr Z – V). Spojení Chrudim – Praha je též možné po dálnici D 11. Nejbližší připojení na dálnici D1 je vzdáleno 70 km po silnici I/37 v Humpolci. Vzdálenost Humpolec – Praha je 100 km a vzdálenost Humpolec – Brno je 110 km.

Pro město Chrudim je strategicky důležitá přeložka a obchvat silnice I/37 v úseku Pardubice – Chrudim – Slatiňany. Dále je v územním plánu města Chrudim schváleno severozápadní propojení silnic I/37 a I/17, které zabezpečí rychlejší propojení průmyslové zóny na výše uvedené silnice I. třídy.. Současná vzdálenost Chrudim - D11 je cca 35 km. Plánovaná čtyřproudová rychlostní silnice R 35 (Německo – Liberec – Hradec Králové – Olomouc), která pochází napříč celým územím ve směru severozápad – východ. Tento

mezinárodní tah křížuje jihovýchodně od Hradce Králové navrhovanou trasu dálnice D 11 z Prahy přes Hradec Králové a dále do Polska.[11]

2.2.2. Železniční doprava

Město Chrudim leží na železniční trati Pardubice – Havlíčkův Brod. Vzdálenost Chrudim – Pardubice po železnici je 12 km. Pardubický kraj má i značný celostátní hospodářský význam, který je zdůrazněn průtahem tratí evropského železničního rychlostního koridoru důležitými křižovatkami Pardubice a Česká Třebová. Mezi nejvýznamnější v kraji i v ČR patří trať Praha – Pardubice – Česká Třebová – Brno, jež je součástí prvního modernizovaného koridoru Berlín – Praha – Brno – Vídeň (evropská magistrála E40). Tento koridor je po jednotlivých úsecích modernizován na traťovou rychlost do 160 km/hod. Železniční dopravu zajišťují České dráhy a. s.[11]

2.2.3. Letecká doprava

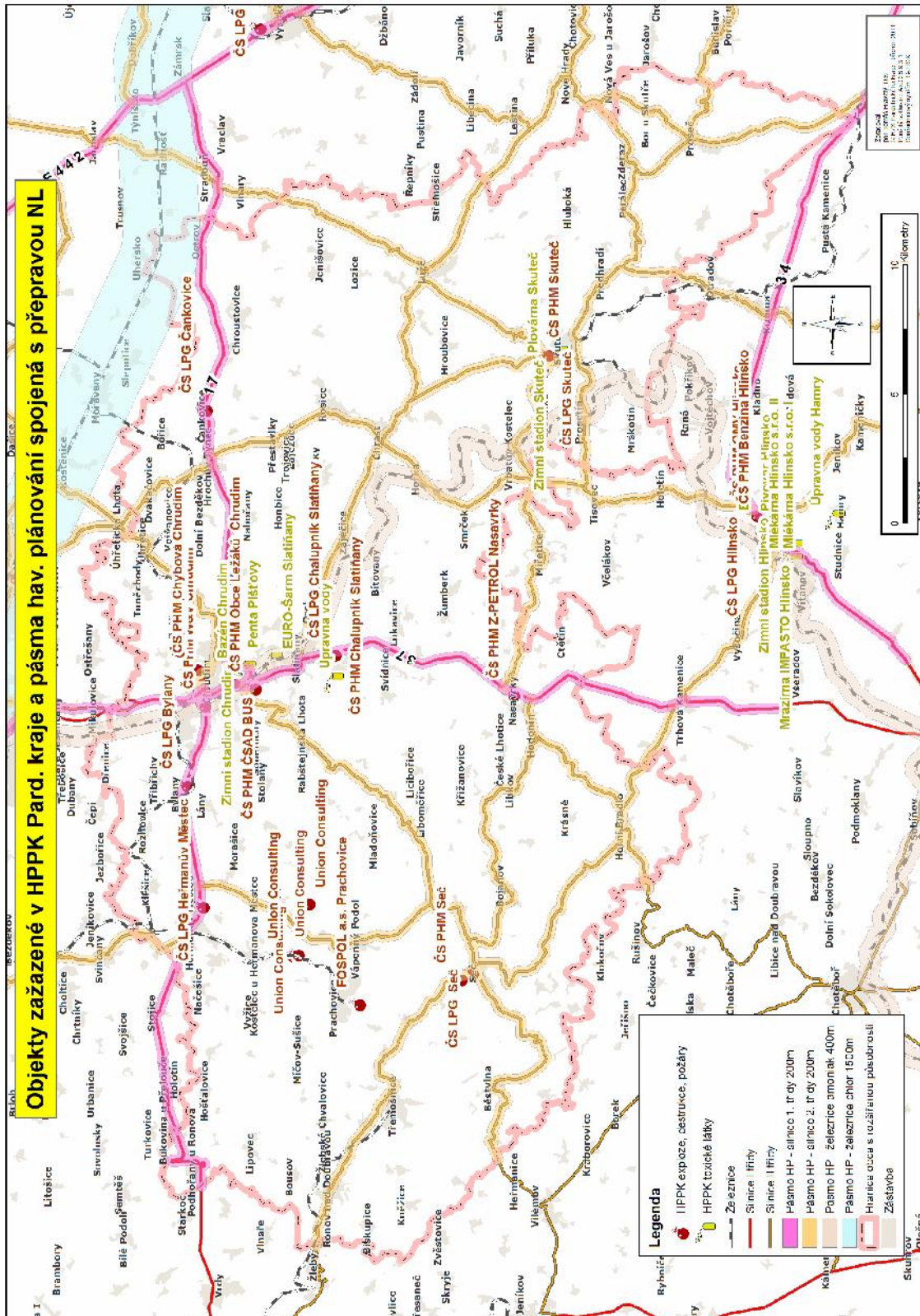
Letiště Pardubice je veřejné mezinárodní letiště bez pravidelného provozu - nejvýznamnější v kraji, vzdáleno 12 km od Chrudimi. Jeho parametry umožňují provoz tuzemským i zahraničním letadlům do kódového označení max. 4 D (max. délka vzletu 2 500 m). Provoz tohoto mezinárodního letiště byl zahájen 18. května 1995. Předností letiště je výhodná geografická poloha s možností využití jako záložní letiště Praha, Brno i Ostrava. Pardubické letiště je v blízkosti železniční stanice na modernizovaném železničním koridoru, bezcelní zóny (FREE ZONE Pardubice) a připravovaného koncového přístavu na labské vodní cestě. To je předpokladem k jeho zapojení do logistického uzlu. Od roku 1999 došlo k rozšíření jedné spojovací dráhy, a jedna stojánka (civilní) je tudíž použitelná i pro letadla s podvěšenými motory.[11]

2.2.4. Vodní doprava

Do transevropské sítě vodních cest kategorie E patří i magistrála E 20 Severní moře – Hamburk – Ústí na Labem – Mělník – Pardubice, která je zahrnuta do dohody AGN. V současné době je připravováno dokončení splavení Labe od Pardubic v úseku Chvaletice – Přelouč s výstavbou nového plavebního stupně v Přelouči a přístavu v Pardubicích. Současně se připravuje výstavba logistického centra v Pardubicích, kde budou vhodně

kombinovány různé druhy dopravy. V současné době je doprava z Hamburku po Labi možná do Chvaletic, které jsou od Pardubic vzdáleny 20 km. Po dokončení splavnění Labe až do Pardubic bude přístav na západní straně města v blízkosti letiště. Přístupné maximální rozměry říčních lodí plavících se po Labi jsou : max. délka 84,0 m, max. šířka 10,4 m.

Pokud bychom brali vodní dopravu přímo v oblasti Chrudimska, poslouží řeka Chrudimka spíše příznivcům vodních sportů, když je dobré počasí, můžeme vidět vodáky projíždět i přímo městem.

Zdroj: Tomáš Hlavatý, DiS., Krajské ředitelství HZS Pardubického kraje

2.3. Krizové řízení města

2.3.1. Oddělení krizového řízení

Oddělení krizového řízení je součástí Městského úřadu Chrudim. Vedoucím tohoto oddělení je Bc. Marek Kozák, který ochotně plnil funkci mého konzultanta. Referentem krizového oddělení je pan Petr Jakubec.

Toto oddělení plní úkoly vyplývající ze zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, zákona č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany ČR, zákona č. 585/2004 Sb., obranné povinnosti, zákona č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy na správním území a zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů, a to zejména:

- plní úkoly pracoviště orgánu krizového řízení
- plní úkoly sekretariátu Bezpečnostní rady obce s rozšířenou působností (ORP) a zabezpečuje činnost Krizového štábu ORP Chrudim
- podílí se na přípravě a zabezpečování varování a vyrozumění osob, jejich evakuace příp. ukrytí, včetně zajištění jejich nouzového přežití
- podílí se na koordinaci řešení mimořádných událostí a krizových situací ve správním obvodu ORP
- plní úkoly v oblasti havarijního a krizového a obranného plánování
- rozpracovává vybrané úkoly Krizového plánu Pardubického kraje na podmínky určené obce
- zajišťuje součinnost s orgány krizového řízení sousedních ORP a Pardubického kraje
- připravuje a zabezpečuje plnění úkolů v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy, hospodářské mobilizace, regulačních opatření apod.
- zajišťuje plnění úkolů spojených s ochranou utajovaných informací a zvláštních skutečností na úřadu - vedení, ukládání a skartace příslušných písemností podléhajících režimu ochrany utajovaných informací
- zabezpečuje skladování, evidenci, ošetřování materiálu civilní ochrany a dalších prostředků města využitelných v případě vzniku mimořádných událostí, krizových stavů apod.

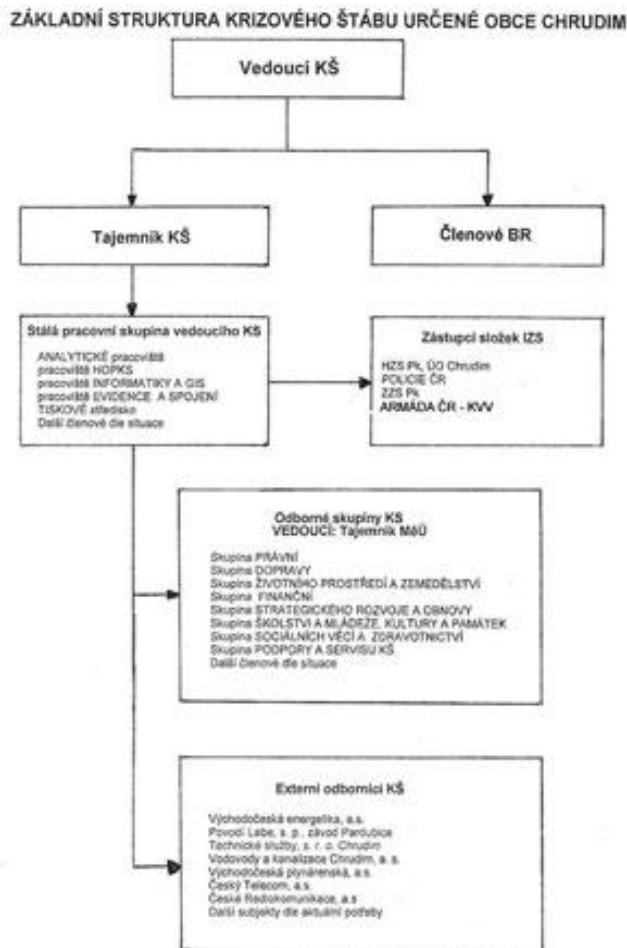
- vede předepsanou evidenci zařízení civilní ochrany a zabezpečuje ošetřování, údržbu a revize těchto zařízení, pokud jsou majetkem města
- zajišťuje součinnost (plnění úkolů) mezi orgány města a vedením Jednotky Sboru dobrovolných hasičů (J SDH) města
- zajišťuje včasné plnění úkolů v oblasti dotací v požární ochraně pro město a J SDH města podle pravidel pro čerpání dotací Hasičského záchranného sboru Pardubického kraje a Krajského úřadu Pardubického kraje
- sestavuje rozpočty na příslušný rok a plní povinnosti správce rozpočtu pro oblast požární ochrany, krizového řízení a civilní ochrany, navrhuje a předkládá orgánům města rozpočtové změny, kontroluje čerpání rozpočtů ve svěřených oblastech
- vystavuje objednávky na dodávky zboží hmotné i nehmotné povahy ve svěřených oblastech, kontroluje věcnou a číselnou správnost faktur a provádí jejich likvidaci, přičemž úzce spolupracuje s Odborem finančním a oddělením hospodářské správy
- zabezpečuje řádnou evidenci materiálu požární ochrany, krizového řízení, civilní ochrany, jeho inventarizaci, vyřazování a převody
- vede evidenci osobních karet svěřených předmětů členů Bezpečnostní rady ORP a tajemníka povodňové komise
- metodicky řídí určené právnické osoby a podnikající fyzické osoby na území určené obce, které byly vyzvány ředitelem HZS Pardubického kraje ke zpracování plánu krizové připravenosti
- úzce spolupracuje s HZS Pardubického kraje a jeho Územním odborem v Chrudimi při plnění úkolů určené obce v oblasti krizového řízení a plánování
- administrativně zabezpečuje přijímání a propuštění členů J SDH města, jejich pravidelné zdravotní prohlídky, odměňování dle sjednaných dohod, refundace ušlé mzdy, vysílání na školení velitelů, řidičů, obsluh pil a dýchacích přístrojů atd. [12]

2.3.2. Krizový štáb

Krizový štáb je pracovní orgán, zřízený starostou, určený k řešení krizových situací. Starosta města je jeho vedoucím. Dále tvoří krizový štáb členové bezpečnostní rady a stálé pracovní skupiny. Stálou pracovní skupinou je tajemník krizového štábu, pracovníci

městského úřadu, zástupci složek integrovaného záchranného systému a odborníci, jejichž zaměření závisí na konkrétní řešené mimořádné události.

Obrázek 2.3 – Základní struktura krizového štábu - Chrudim

Zdroj: MěÚ Chrudim, OKŘ, Bc. Kozák

Členy stále pracovní skupiny odborníků pro krizový štáb obce s rozšířenou působností Chrudim jsou pak vedoucí jednotlivých odborů městského úřadu. [8]

2.3.3. Bezpečnostní rada

Bezpečnostní rada je poradním orgánem pro přípravu na krizové situace. Zřizuje ji starosta ORP, který je jejím předsedou a jmenuje její členy. Jednání bezpečnostní rady se uskutečňuje nejméně dvakrát za rok. Dále pak na základě odůvodněné písemné žádosti člena bezpečnostní rady. Z každého jednání je pořízen zápis a zvukový záznam.

Členové bezpečnostní rady – Chrudim

- Mgr. Petr Řezníček – starosta
- JUDr. Miroslav Tejkl – místostarosta
- Bc. Marek Kozák – tajemník bezpečnostní rady
- Ing. František Chmelík – tajemník úřadu
- Plk. Mgr. Jan Švadlenka - vedoucí Policie ČR ÚO Chrudim
- plk. Mgr. Bc. Miroslav Polák - ředitel ÚO HZS Chrudim
- Josef Kudrnka – vrchní strážník MěPo Chrudim
- Miroslav Matouš – velitel J SDH města Chrudim [8]

3. Rizika regionu Chrudim

„Riziko vyjadřuje míru budoucího ohrožení objektu, respektive aktiva hrozbami, které vedou ke škodám.“ V této kapitole si tedy rozebereme hrozby, které mohou vést v nějaké míře ke škodám v regionu.

Již v první kapitole této práce byl definován pojem hrozba. Také bylo uvedeno možné členění hrozeb, ty které v regionu představují největší riziko, si přiblížíme důkladněji.

3.1. Povodně

Přírozené povodně vznikají především v důsledku déle trvajících dešťů nebo přírodního zvýšení hladiny (tání sněhu, při bouřkách). Zvláštní povodně mohou být zapříčiněny závadou na vodním díle (porušení hráze), nouzovým vypouštěním vody z nádrže.

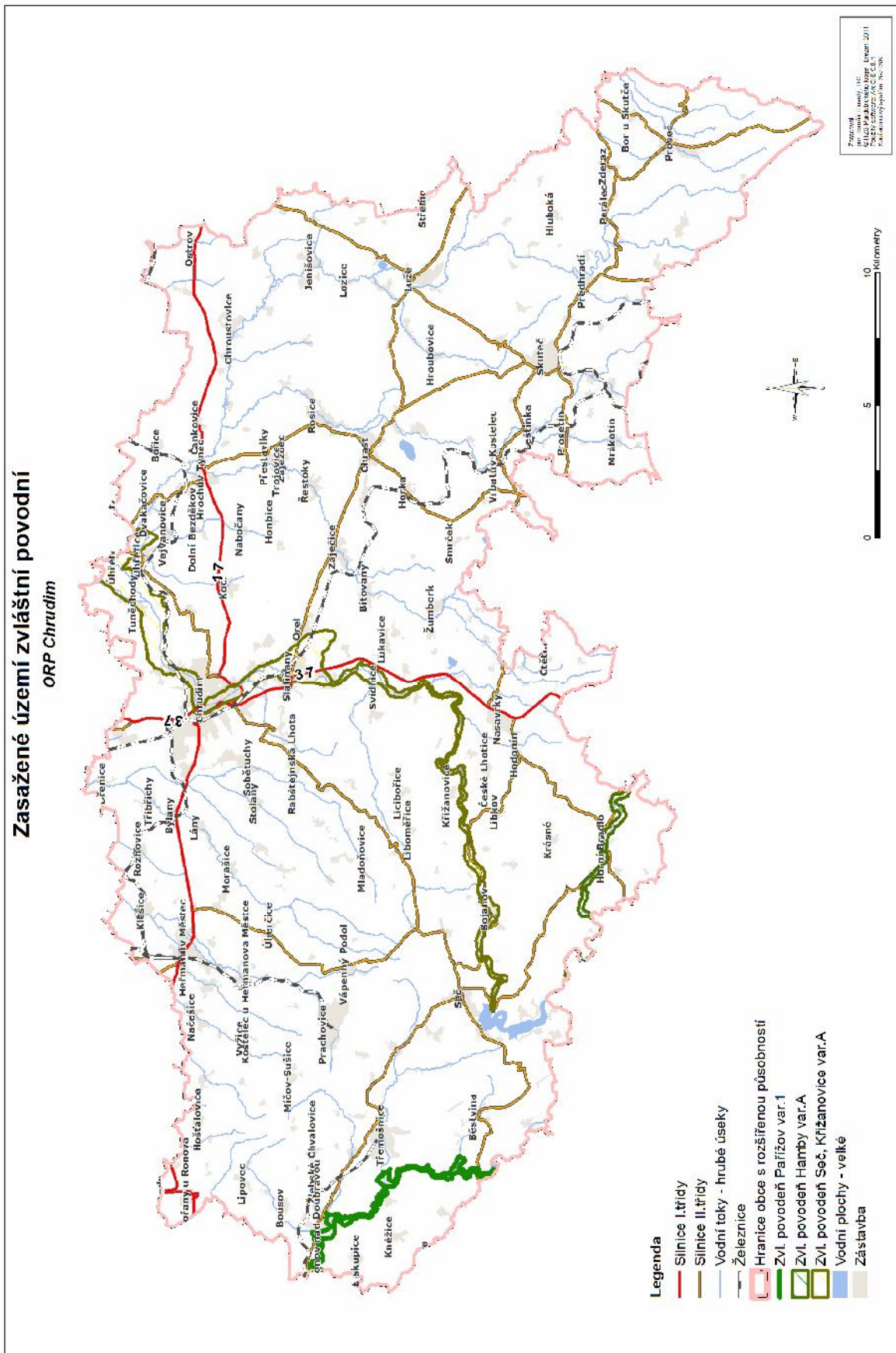
Povodně můžeme členit na:

- neočekávané - „bleskové“ – náhlý prudký déšť
- zvláštní (zapříčiněné závadou)
- očekávané – delší, v důsledků tání sněhu, déle trvajících dešťů

U očekávaných i neočekávaných povodních mají velký význam preventivní opatření. Jedná se o regulaci výstavby v ohrožených oblastech, zalesňování svahů, výstavba retenčních nádrží a úpravy na vodních dílech. Za nejvýznamnější opatření je možno považovat regulaci výstavby, vodní nádrže a protipovodňové hráze.[4]

Povodňová opatření jsou řešena pro jednotlivé povodňové stupně:

- I. SPA – stav bdělosti; je aktivována hlásná a hlídková služba
- II. SPA – stav pohotovosti; vyhláší povodňový orgán přerůstá-li nebezpečí v povodeň, jedná se o přípravu na očekávané ohrožení
- III. SPA – stav ohrožení; stav pohotovosti; vyhláší povodňový orgán při nebezpečí škod většího rozsahu (ohrožení životů, zdraví a majetku), jsou realizována záchranná opatření. [13]

Zdroj: Tomáš Hlavatý, DiS. – HZS Pardubického kraje, Krajské ředitelství

Poslední povodně na Chrudimsku máme ještě v živé paměti, 18.7. 2010 silné deště způsobily záplavy a škody zhruba na 178 rodinných domech a dalších objektech v Úhřeticích. Největší škody hlásili vlastníci budov v Hrochově Týnci, tam hladina Novohradky překročila třetí povodňový stupeň. Na odstraňování škod se podílel Pardubický kraj. [14]

Další záplavy na sebe nenechaly dlouho čekat, hned začátkem dalšího měsíce - 7.8. 2010 přišly další silné deště, následkem nich došlo k rychlému a nečekanému zvýšení hladin na tocích a k zaplavení několika obcí. Např. rychlým vzednutím potoka u obce Šiškovice hrozilo rychlé zatopení dětského tábora a tak musel být urychleně hasiči evakuován. Později k tomu samému došlo v Rabštejnské Lhotě. Dále došlo k poničení komunikací a domů v cca 22 obcích ORP Chrudim.

TISKOVÁ ZPRÁVA PARDUBICKÉHO KRAJE:

Pardubice - Povodeň, která v srpnu zasáhla prostor mezi městem Slatiňany a Rabštejnskou Lhotou, napáchala i nemalé škody na majetku Pardubického kraje.

„Konkrétně se jedná o obnovu propustku na silnici III. třídy ve Slatiňanech a odstranění zborceného mostu, mostní provizorium a následnou obnovu vozovky,“ uvedl spolupředkladatel zprávy náměstek hejtmána Roman Línek.

„Na letošní práce jsme z rezervy rady a finančního odboru uvolnili částku 5,9 mil. korun a dokončení prací se uskuteční v roce 2011, kdy počítáme s dotací 40 % z Ministerstva pro místní rozvoj a zbytek bude opět na bedrech Pardubického kraje,“ shrnul Línek.

Obrázek 3.1: Zaplavení sídliště na Šancích - Chrudim

Zdroj: J SDH Chrudim

3.2. Vichřice a extrémně silný vítr

U hrozeb tohoto typu předpokládáme, že jejich vznik nemůžeme ovlivnit, a proto prevenci zaměřujeme na dostatečnou odolnost objektů a připravenost na informace, ukrytí, přežití a záchranu.

Extrémně silný vítr je takový, který způsobuje škody. Rychlosti proudění vzduchu jsou udávány v km/hod nebo v m/s a z hlediska účinku je Beaufortovou stupnicí členěn na 12 stupňů. Za extrémně silné proudění vzduchu se považují 4 nejvyšší stupně 9-12, které ohrožují životy, zdraví a majetek. [4]

Oblastí Chrudimska se ve dnech 18. – 19. 1. 2007 prohnal orkán Kirill místy rychlostí až 145 km/h. Ničil převážně lesy.

Obrázek 3.2: Poničené lesy na Chrudimsku - Kirill 2010

Zdroj: MěÚ Chrudim, OKŘ, Bc. Kozák

Tabulka 3.1 – Beaufortova stupnice

Stupeň	Vítr	Km*h-1	Projevy na souši
0	bezvětří	<1	Kouř stoupá kolmo vzhůru
1	vánek	1-5	Směr větru lze poznat dle pohybu kouře
2	větřík	6-11	Listí stromů šelestí
3	slabý vítr	12-19	Listy stromů a větvičky jsou v trvalém pohybu
4	mírný vítr	20-28	Vítr zvedá prach a útržky papíru
5	čerstvý vítr	29-39	Listnaté keře se začínají hýbat
6	silný vítr	40-49	Telegrafní dráty sviští, používání deštníků je nesnadné
7	mírný víchř	50-61	Chůze proti větru je obtížná, pohybují se celé stromy
8	čerstvý víchř	62-74	Ulamují se větve, chůze proti větru je normálně nemožná
9	silný víchř	75-88	Vítr strhává komíny, tašky a břidlice se střech
10	plný víchř	89-102	Vítr strhává komíny, tašky a břidlice se střech
11	vichřice	103-114	Vítr působí rozsáhlá poškození
12-17	orkán	>114	Ničivé účinky (vítr odnáší střechy, hýbe těžkými hmotami)

Upraveno z www.converter.cz [16]

3.3. Požáry

Požárem rozumíme nežádoucí, neovládané hoření, které vzniká jednak neúmyslně, z nedbalosti či úmyslně. Neúmyslně dojde k požáru v budovách nejrůznějším způsobem – nesprávnou manipulací s ohněm, nedopalky cigaret, od elektrických spotřebičů, vadné elektroinstalace, atd. Velice často je požár způsoben účinkem jiné MU, např. výbuchem, technickou havárií. Poměrně řídká je iniciace požáru přírodními jevy – vysokými teplotami, bleskem, suchem, atd. Většinou za požárem stojí člověk a jeho chyba.

Prevence požárů spočívá v odpovídajícím stavu staveb a zařízení. Nutné je také dodržovat protipožární opatření. Z legislativního hlediska se touto problematikou zabývá zákon č. 133/1985 Sb. O požární ochraně.

Záchranu jsou povinny bezprostředně řešit přítomné osoby. Každá fyzická osoba je povinna:

- provést nutná opatření pro záchranu osob,
- uhasit, nebo omezit požár,
- ohlásit požár,
- na výzvu velitele zásahu či starosty poskytnout osobní pomoc.[4]

Obrázek 3.3. Požár v ulici Pardubická 2010

Zdroj: Karel Dvořák

3.4. Dopravní nehody

Dopravní nehody jsou zřejmě největší problematikou nejen regionu Chrudimska, ale i všech vyspělých zemí. Automobilů je čím dál více a silnice jsou žalostnější a žalostnější. V Chrudimi navíc místo slíbeného obchvatu vidíte tvořící se kolony a nervózní řidiče vozidel, kteří místo jízdy jen popojíždí. Velkým problémem může také být to, že řidiči nevěnují vždy řízení takovou pozornost, jakou by měli. Zazvoní telefon, kolem projde někdo známý či začne plakat dítě a koncentrace je ta tam. Na zřetel berme také to, že auta jsou čím dál rychlejší. Někteří lidé si bohužel zřejmě myslí, že jsou piráti silnic a nic se jim nemůže stát. Autonehoda nemusí být samozřejmě vždy chyba řidiče, i když jeho zkušenost hraje jistě důležitou roli. Ani stroje nejsou stoprocentní a může se stát, že se automobil porouchá, svůj vliv může sehrát i počasí. Člověk by sice měl přizpůsobit svou jízdu aktuálním podmínkám, ale v případě velké ledovky, husté mlhy nebo sněžení to není určitě tak jednoduché. Zde může hrát i velkou roli stav vozidla, hlavně pak pneumatik a brzd.

V případě dopravní nehody se samozřejmě nemusí jednat o tu nejčastější, tedy automobilovou. V poslední době se množí bohužel nehody na železničních přejezdech. Ty většinou končí špatně. Nejčastěji se ale jedná znovu o chybu lidského faktoru, kdy řidič nerespektuje výstražná znamení. Na železnicích se mohou stát i vyloženě nehody vlaků, ale to je opravdu situace výjimečná. Z možností dopravy nám zbývá ještě ta letecká nebo vodní, jsou to způsoby přepravy, které mají všeobecně statut velké bezpečnosti, v našem regionu méně využívané.

Dopravní nehody mohou způsobit krom vážných zranění osob nebo zničení vozidel i vážné komplikace pro životní prostředí. Únik pohonných hmot nebo jiných nebezpečných látek může přinést komplikace, jak jsme se dozvěděli v minulé kapitole.

3.5. Epidemie

Epidemie je hromadný výskyt infekční nemoci, který je omezen místně i časově. Prevencí jsou především základní hygienická pravidla a jejich dodržování. Ochrana při epidemii vyžaduje následující základní opatření:

- informování obyvatelstva,
- vyhlášení karantény (zvýšený zdravotnický dozor, regulace pohybu osob)
- profylaxe (léčba a celková zdravotní pomoc)

- improvizovaná ochrana osob (ochrany dýchacích cest, těla, očí)
- desinfekce, desinsekce a deratizace
- nouzové přežití v oblasti karantény.

Legislativa se zabývá touto problematikou zákonem č. 258/ 2000 Sb.o ochraně veřejného zdraví.[2]

3.6. Epizootie

Hromadnou nákazou zvířat, která je omezená místně i časově, je epizootie. Prevence obdobně jako u lidí spočívá v dodržování potřebné hygieny zvířat. V tomto případě je nutné nejen chránit napadené aktivum – zvířata, ale i člověka, na kterého může být nákaza přenesena. Ochrana lidí vyžaduje následující opatření:

- informování obyvatelstva
- zvýšený zdravotnický, hygienický a veterinární dozor
- uzavření území, asanace a regulace pohybu osob,
- profylakce zvířat (podávání léků a další veterinární opatření), pokud je infekce přenosná na lidi i profylakce osob
- improvizovaná ochrana osob (podle druhu infekce ochrana dýchacích cest, těla, očí),
- desinfekce, desinsekce a deratizace
- utracení zvířat nakažených nebo s podezřením na nakažení.

Tuto problematiku nalezneme v zákoně č. 166/1999 Sb. o veterinární péči.

V České republice výskyt není obvyklý. V poslední době se však objevily případy prasečí chřipky a také chřipky ptačí. Zdravé obyvatelstvo bylo mimo ohrožení, své oběti si však vyžádala u starších občanů nebo oslabených jedinců. [4]

3.7. Únik nebezpečných látek

Nebezpečné látky jsou takové, které mohou způsobit poškození zdraví, životního prostředí nebo nějakého majetku. Do prostoru se mohou dostat buď v důsledku nějaké havárie – únikem, nebo mohou vzniknout chemickou reakcí nejčastěji během požáru.

Úniky škodlivých látek mohou být:

- **kontrolované** – vypouštění v neškodném množství, nebo okolí ohrožující zakázané vypouštění,
- **nekontrolované**, způsobené haváriemi nebo chybnou obsluhou

Úniky škodlivých látek vznikají mnohdy jako sekundární jev MU, např. při autonehodě – únik pohonných hmot, oleje, aj. Mezi škodlivé plyny či páry patří zejména amoniak, chlór, sirouhlík, sirovodík, chlorovodík a další. Mezi škodlivé plyny patří i zplodiny hoření. Mnoho úmrtí při požárech je způsobeno právě udušením zplodinami hoření. Většina plynných nebezpečných látek je těžších než vzduch, a proto se drží při zemi a vnikají do nízko položených prostor např. sklepů, metra, apod. Čpavek, který je lehčí než vzduch, vytváří bezprostředně po havárii mlhu. Ta se drží při zemi. Nejčastějším způsobem vniknutí toxického plynu do těla jsou dýchací cesty, v některých případech i povrchem těla – kůží.

Je mnoho druhů škodlivých kapalin. Patří sem kyseliny, kyanidové roztoky pro galvanizaci a hlavně ropné látky, k jejichž úniku dochází nejčastěji. Ropné produkty jsou lehčí než voda, drží se na povrchu, čímž brání přístupu kyslíku do vody. To má nepříznivé důsledky pro živé organizmy. Ekologie je tak vážně ohrožena, nebezpečím je také následný výbuch nebo požár. Pro přepravu nebezpečných látek platí proto přísné předpisy. Přepravní prostředky jsou označeny oranžovou výstražnou tabulkou. [4]

Obrázek 3.4: Únik nebezpečné látky – Chrudim u hotelu Bohemia

Zdroj: MěÚ Chrudim, OKŘ, Bc. Kozák

3.8. Ekonomická rizika

Jsou rozšířeným celosvětovým problémem, který souvisí i s politikou dané země i konkrétní oblasti. Není však předmětem mé práce.

Binární porovnání

Hrozby	Povodeň	Požár	Vichřice	Dopravní nehoda	Únik nebezpečných látek	Σ
Povodeň	x	0	1	0	1	2
Požár	1	x	1	0	1	3
Vichřice	0	0	x	0	0	0
Dopravní nehoda	1	1	1	x	1	4
Únik nebezpečných látek	0	0	1	0	x	1

V tomto porovnání byly posuzovány jednotlivé mimořádné události z hlediska ohrožení životů, počtu zasažených osob a přepokládaných škod. Z této tabulky vyplývá, že největší hrozbou jsou, dle autorčina názoru na území Chrudimska, vážné dopravní nehody, kde jde o život. Naopak nejlépe dopadla vichřice, která v rozsahu jakém se v naší oblasti vyskytuje, ničí většinou jen lesy a někdy i střechy. U povodní se autorka rozhodla pro toto hodnocení z hlediska situace v naší oblasti, kde pokud nastane tato situace, jsou většinou zaplavené sklepy, pole, ale nejedná se o ohrožení lidských životů. Únik nebezpečných látek může být nebezpečím pro větší počet lidí, jde o to, jaký je rozsah úniku. Tato situace významně tuto oblast zatím neohrozila, proto ji zřejmě subjektivně autorka hodnotí jako méně významnou.

4. Analýza rizik regionu Chrudim

Tato kapitola má za úkol rozebrat jednotlivé mimořádné události a zjistit, zda se vůbec v oblasti ORP Chrudim vyskytují nebo s nějakou pravděpodobností mohou objevit. Uvádím zde tabulku, která je převzatá z dokumentu nazvaného Rozpracování vybraných úkolů krizového plánu určené obce – města Chrudim (část A.3. – výčet a hodnocení možných krizových rizik, jejich dopad na území určené obce Chrudim). Dále zde bude rozebráno plošné pokrytí jednotkami požární ochrany a záchranné zdravotnické služby.

Typ mimořádné události	Odpovědný zpracovatel posouzení dopadu mimořádné události	Výsledné hodnocení možnosti vzniku krizové situace v kraji
1. Dlouhodobá inverzní situace	KrÚ Pk – odbor životní prostředí a zemědělství - Ing. Josef Hejduk HZS Pk – odbor OO a KŘ - Ing. Josef Nentvich KHS Pk - MUDr. Antonín Vykydal	ne
2. Povodně velkého rozsahu	KrÚ Pk – odbor životní prostředí a zemědělství – Ing. Josef Hejduk HZS Pk – odbor OO a KŘ - Ing. Josef Nentvich	ano
3. Jiné živelní pohromy velkého rozsahu mimo krizové situace typu č. 1. a 2., jako například rozsáhlé lesní požáry, sněhové kalamity, vichřice, sesuvy, zemětřesení a pod.	HZS Pk – odbor OO a KŘ - Ing. Josef Nentvich KrÚ Pk – odd.kriz.řízení – Ing. Aleš Bořátovský	ne
4. Epidemie – hromadné nákazy osob (včetně hygienických a dalších režimů)	KHS Pk - MUDr. Antonín Vykydal KrÚ Pk – odbor zdravotnictví – Ing. Alena Slováčková HZS Pk – odbor OO a KŘ - Ing. Josef Nentvich	ano
5. Epifytie – hromadné nákazy polních kultur (včetně hygienických a dalších režimů)	Státní rostlinolékařská zpráva Pardubice – Ing. Jaromír Bečka HZS Pk – odbor OO a KŘ - Ing. Josef Nentvich KHS Pk - MUDr. Antonín Vykydal	ne
6. Epizootie – hromadné nákazy zvířat (včetně hygienických a dalších režimů)	KVS Pk – MVDr. Radek Axmann HZS Pk – odbor OO a KŘ - Ing. Josef Nentvich	ano

Typ mimořádné události	Odpovědný zpracovatel posouzení dopadu mimořádné události	Výsledné hodnocení možnosti vzniku krizové situace v kraji
7. Radiační havárie	HZS Pk – odbor OO a KŘ - Ing. Josef Nentvich KHS Pk - MUDr. Antonín Vykydal	ano
8. Havárie velkého rozsahu způsobená vybranými nebezpečnými látkami a chemickými přípravky	KrÚ Pk – odbor životní prostředí a zemědělství – Ing. Josef Hejduk HZS Pk – odbor OO a KŘ - Ing. Josef Nentvich	ano
9. Jiné technické a technologické havárie velkého rozsahu – požáry, exploze, destrukce nadzemních a podzemních částí staveb	HZS Pk – odbor OO a KŘ - Ing. Josef Nentvich KrÚ Pk – odd.kriz.řízení – Ing. Aleš Boňatovský	ano
10. Narušení hrází významných vodohospodářských děl se vznikem zvláštní povodně	KrÚ Pk – odbor životní prostředí a zemědělství – Ing. Josef Hejduk Ohrožené ORP a obce – povodňové komise HZS Pk – odbor OO a KŘ - Ing. Josef Nentvich	ano
11. Znečištění vody, ovzduší a přírodního prostředí haváriemi velkého rozsahu	KrÚ Pk – odbor životní prostředí a zemědělství – Ing. Josef Hejduk HZS Pk – odbor OO a KŘ - Ing. Josef Nentvich	ne
12. Narušení finančního a devizového hospodářství státu velkého rozsahu	KrÚ Pk – finanční odbor Ing. Oldřich Felgr odd.kriz.řízení – Ing. Aleš Boňatovský	ano
13. Narušení dodávek ropy a ropných produktů velkého rozsahu	KrÚ Pk – Ing. Aleš Boňatovský HZS Pk – odbor OO a KŘ - Ing. Josef Nentvich PČR SVčk – Ing. Jaromír Chudoba	ano
14. Narušení dodávek energií velkého rozsahu a) elektrické energie b) plynu c) tepelné energie	HZS Pk - Ing. Josef Nentvich KrÚ Pk – odbor strategického rozvoje kraje – Ing. Pavel Kalivoda ČEZ Distribuce a.s. – Ing. Jiří Koutecký VČP a.s. – Ing. Vladimír Horňák International Power Opatovice, a.s. -Ing. Ladislav Kudrnáč	ano ano ano
15. Narušení dodávek potravin velkého rozsahu	KrÚ Pk – odd.kriz.řízení - Ing. Aleš Boňatovský HZS Pk - Ing. Josef Nentvich	ano
16. Narušení dodávek pitné vody velkého rozsahu	KrÚ Pk – odbor životní prostředí a zemědělství – Ing. Josef Hejduk – odd.kriz.řízení - Ing. Aleš Boňatovský HZS Pk – odbor OO a KŘ - Ing.	ano

Typ mimořádné události	Odpovědný zpracovatel posouzení dopadu mimořádné události	Výsledné hodnocení možnosti vzniku krizové situace v kraji
	Josef Nentvich	
17. Narušení dodávek léčiv a zdravotnického materiálu velkého rozsahu	KrÚ Pk – odbor zdravotnictví – Ing. Alena Slováčková – odd.kriz.řízení - Ing. Aleš Boňatovský	ne
18. Narušení funkčnosti dopravní soustavy velkého rozsahu	KrÚ Pk – odbor dopravy a silničního hospodářství – Ing. Ladislav Umbraun – odd.kriz.řízení - Ing. Aleš Boňatovský	ano
19. Narušení funkčnosti veřejných telekomunikačních vazeb velkého rozsahu	Telefonica O2 – Ing. Richard Michálek HZS Pk – odbor OO a KŘ - Ing. Josef Nentvich	ano
20. Narušení funkčnosti veřejných informačních vazeb velkého rozsahu	Telefonica O2 – Ing. Richard Michálek HZS Pk – odbor OO a KŘ - Ing. Josef Nentvich	ano
20.a Narušení poštovních služeb velkého rozsahu	Česká pošta s.p. – p. Josef Janoušek HZS Pk – odbor OO a KŘ - Ing. Josef Nentvich	ano
21.Migrační vlny velkého rozsahu	PČR S Včk – Ing. Jaromír Chudoba KrÚ Pk – odd.kriz.řízení - Ing. Aleš Boňatovský	ano
22. Hromadné postižení osob mimo epidemií – řešení následků včetně hygienických a dalších režimů a hromadná úmrtí	HZS Pk – odbor OO a KŘ - Ing. Josef Nentvich KrÚ Pk – odbor zdravotnictví – Ing. Alena Slováčková odbor strategického rozvoje kraje – Ing. Pavel Kalivoda KHS Pk - MUDr. Antonín Vykydal	ano
23. Narušení zákonnosti velkého rozsahu	PČR S Včk – Ing. Jaromír Chudoba KrÚ Pk – odd.kriz.řízení - Ing. Aleš Boňatovský	ano
24. Hrozba teroristického útoku	PČR S Včk – Ing. Jaromír Chudoba KrÚ Pk – odd.kriz.řízení - Ing. Aleš Boňatovský	ano

4.1. Plošné pokrytí jednotkami požární ochrany

Organizace plošného pokrytí území jednotkami požární ochrany (Dle §1 vyhlášky č. 247/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů) Plošným pokrytím území kraje jednotkami požární ochrany (dále jen "plošné pokrytí") se rozumí rozmístění jednotek požární ochrany na území kraje a na území hlavního města Prahy. Jednotky požární ochrany (dále jen "jednotky") se rozmisťují na základě nařízení orgánu kraje vydaného podle § 27 odst. 1 písm. c) zákona o požární ochraně. Hasičský záchranný sbor kraje a na území hlavního města Prahy Hasičský záchranný sbor hlavního města Prahy (dále jen "hasičský záchranný sbor kraje") zabezpečuje podklady pro vydání nařízení orgánů kraje. [15]

Tabulka 4.1: Základní tabulka plošného pokrytí jednotkami požární ochrany

Stupeň nebezpečí území obce		Počet jednotek požární ochrany a doba jejich dojezdu na místo zásahu
I	A	2 JPO do 7 min. a další 1 JPO do 10 min.
	B	1 JPO do 7 min. a další 2 JPO do 10 min.
II	A	2 JPO do 10 min. a další 1 JPO do 15 min.
	B	1 JPO do 10 min. a další 2 JPO do 15 min.
III	A	2 JPO do 15 min. a další 1 JPO do 20 min.
	B	1 JPO do 15 min. a další 2 JPO do 20 min.
IV	A	1 JPO do 20 min. a další 1 JPO do 25 min.

Zdroj: Ochrana obyvatelstva a terorismus, Linhart, Roudný . [4]

Poznámky k základní tabulce plošného pokrytí:

- a) pro první JPO, která se dostaví na místo zásahu, minimálně družstvo ve zmenšeném početním stavu (1+3) nebo družstvo s cisternovou automobilní stříkačkou (CAS);
- b) pro druhou a další JPO, která se dostaví na místo zásahu, minimálně družstvo ve zmenšeném početním stavu nebo družstvo s CAS a další technika podle složitosti zdolávání požáru.

Kategorie JPO:

a) s územní působností zasahující i mimo území svého zřizovatele

- **JPO I** – jednotka HZS s územní působností zpravidla do 20 minut jízdy z místa dislokace;
- **JPO II** – jednotka SDH obce s členy, kteří vykonávají službu jako svoje hlavní nebo vedlejší povolání, s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace;
- **JPO III** – jednotka SDH s členy, kteří vykonávají službu v jednotce PO dobrovolně, s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace;

b) s místní působností zasahující na území svého zřizovatele (v dohodě se zřizovatelem mohou být tyto jednotky využívány k zásahům i mimo svůj územní obvod).

- **JPO IV** – jednotka HZS podniku;
- **JPO V** – jednotka SDH obce s členy, kteří vykonávají službu v JPO dobrovolně;
- **JPO VI** – jednotka SDH podniku. [9]

4.1.1. Dojezdový čas jednotek JPO

Jak je uvedeno výše, dojezdový čas určuje jednotlivým jednotkám zákon. Nyní si spočítáme, kam zhruba se jednotka během 10 minut od výjezdu dostane. Bude nám k tomu sloužit tento vzorec

$$\varepsilon = k_s/k_v$$

kde ε je koeficient vzdálenosti, k_s kilometry skutečné (po silnici) a k_v vzdálenost vzdušnou čarou.

Například u vzdálenosti Chrudim x Proseč – je dle plánovače tras cesta po silnici vzdálená 33,7 km a vzdušnou čarou je to 28,2 km.

$$k_s = 33,7 \text{ a } k_v = 28,2$$

$$\varepsilon = 33,7 / 28,2 = 1,195$$

Průměrně je udávána rychlost jízdy 60 km/h, to znamená, že ujedou zhruba 1 km za minutu. Na následující mapce je znázorněno pokrytí jednotkami požární ochrany a kam by se v daném čase měly dostat. Problém může nastat v okrajových částech oblasti. Tam je to většinou řešeno smlouvami s jednotkami jiných obcí s rozšířenou působností, tak aby byl dodržen zákon. V oblasti Chrudimska toto funguje bez problému.

4.1.2. Rozbor požárnosti územního odboru Chrudim za rok 2010

„V průběhu roku 2010 vzniklo na území ÚO Chrudim 129 požárů s celkovou škodou 9 514 100,- Kč. Včasným a kvalifikovaným zásahem hasičských jednotek došlo k uchránění hodnot ve výši 89 115 000,- Kč, 4 osoby byly zraněny a došlo ke zranění 3 hasičů při zásahu. Na likvidaci požáru se podílelo 114 jednotek HZS, 133 SDH obcí, 1 jednotka HZS podniků. Celkem za rok 2010 bylo v rámci územního odboru Chrudim 1069 výjezdů k událostem bez rozlišení jejich druhu.“ [7]

Tabulka 4.1: Porovnání požárnosti roku 2009 a 2010

základní statistické údaje		rok 2009	rok 2010	Rozdíl +/-
počet požárů		145	129	-16
přímá škoda v Kč		9 004 200	9 514 100	+509 900
uchráněné hodnoty		119 022 000	89 115 000	-20 907 000
počet usmrcených		1	0	-1
počet zraněných		6	4	-2
počet zasahujících hasičských jednotek	HZS okresu	138	114	-24
	SDH obcí	197	133	-64
	HZS podniků	2	1	-1
	SDH podniků	0	0	0
	ostatní	1	0	-1

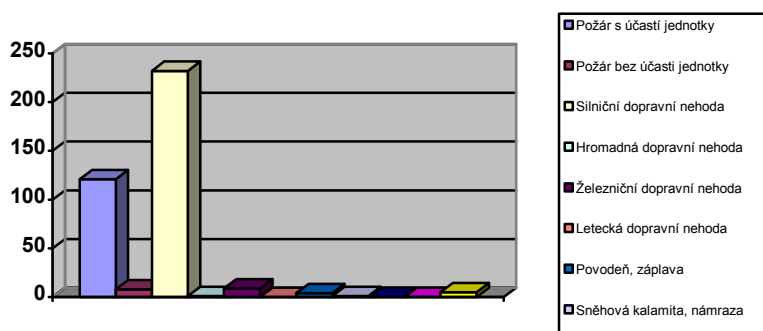
Tabulka 4.2: Základní statistické údaje za období 2005-2009

rok	počet požárů	přímá škoda v Kč	následná škoda v Kč
2005	115	11 883 600	445 000
2006	134	23 150 500	již se nesleduje
2007	156	31 356 900	již se nesleduje
2008	140	11 752 200	již se nesleduje
2009	145	9 004 200	již se nesleduje
průměr za toto období	138	17 429 500	

Tabulka 4.3 Mimořádné události – výskyt 2010

Mimořádná událost	Výskyt v roce 2010
Požár s účastí jednotky	121
Požár bez účasti jednotky	8
Silniční dopravní nehoda	232
Hromadná dopravní nehoda	1
Železniční dopravní nehoda	9
Letecká dopravní nehoda	0
Povodeň, záplava	4
Sněhová kalamita, námraza	1
Větrná smršť	0
Sesuv půdy	0
Ostatní živelné pohromy – např. zemětřesení	5

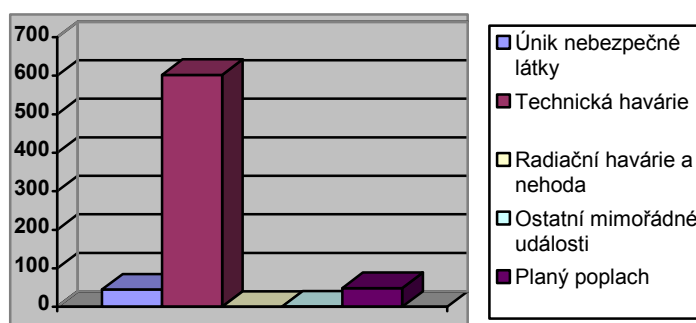
Graf 4.1 Mimořádné události – výskyt 2010

Tabulka 4.4 – Další mimořádné události

Únik nebezpečné látky	45
Technická havárie	602
Radiační havárie a nehoda	0
Ostatní mimořádné události	1
Planý poplach	49

Graf 4.2: Další mimořádné události

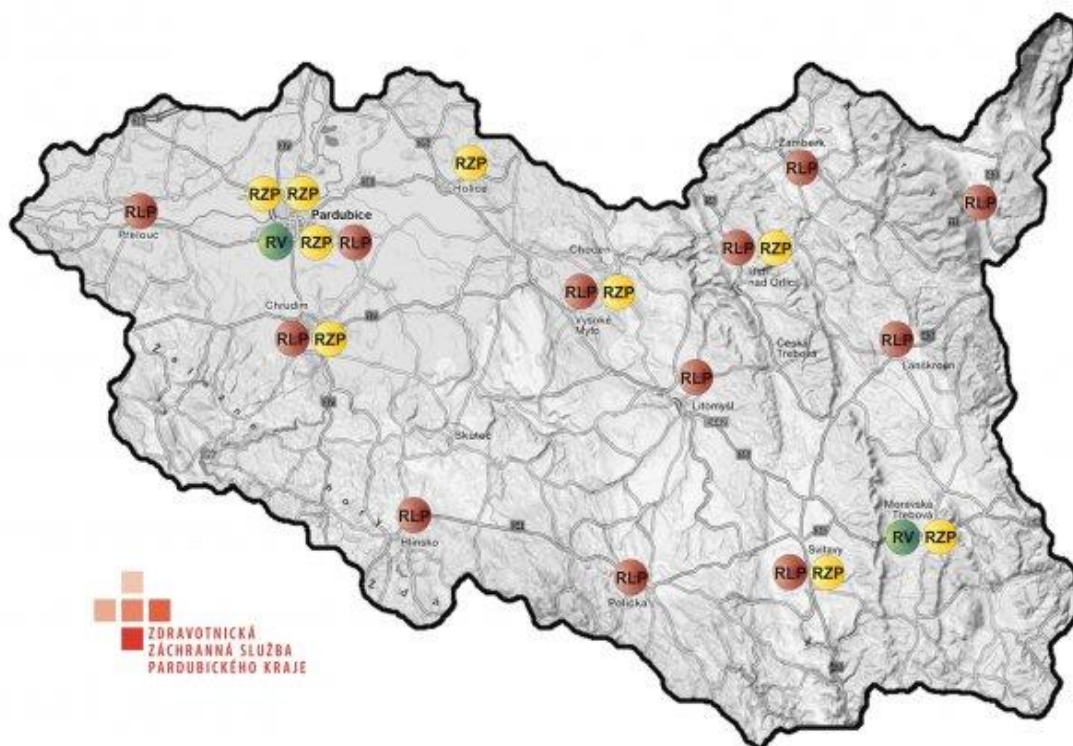
4.2. Zdravotnická záchranná služba (ZZS)

Je tvořena územními středisky (s právní subjektivitou) zřizovaná kraji. Organizační struktura ZZS není jednotná, není ani centralizované řízení. Řízení z úrovně ministerstva je pouze metodické (Vyhláška MZdr č.434/1992 Sb. o ZZS ve znění pozdějších předpisů).

Poslání ZZS – poskytování odborné PNP od okamžiku vyrozumění až po předání postiženého do nemocniční péče. Základním principem činnosti je provedení maxima možných dostupných lékařských výkonů na místě nehody a před hospitalizací.

Kterýkoliv výjezdový prvek ZZS (RLP, RZP, doprava raněných a nemocných v podmínkách neodkladné péče, LZS) musí být schopen poskytnout pomoc přímo na místě nehody do 15 min. od přijetí oznámení. Z tohoto hlediska v oblasti ORP není problém. [17]

Koncepce výjezdových skupin současný stav

Zdroj: ZZS Pardubice [17]

Legenda:

RLP rychlá lékařská pomoc – tvoří 3 členové posádky – lékař, střední zdravotnický personál (sestra nebo zdravotnický záchranář) a řidič (popřípadě řidič záchranář)

RZP – rychlá zdravotnická pomoc – 2 členové posádky – zdravotnický záchranář, řidič (popřípadě řidič záchranář)

RV – Rendez vous – lékař, řidič (popř. řidič záchranář)

4.3. Policie ČR

Územní odbory policie ČR(Pardubice, Chrudim, Svitavy, Ústí nad Orlicí)

- Odbor vnější služby
 - jednotlivá obvodní oddělení
 - oddělení hlídkové služby (pouze Pardubice a Ústí nad Orlicí)
 - dopravní inspektorát
- Odbor služby kriminální policie a vyšetřování
 - oddělení obecné kriminality
 - oddělení hospodářské kriminality
 - oddělení kriminalistické techniky
 - oddělení analytiky
 - skupina případových analýz
 - skupina informační kriminality
 - skupina infromatické podpory . [18]

Zdroj: <http://www.policie.cz/clanek/krajske-reditelstvi-policie-pdk-o-nas-o-nas.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>

Východočeské policejní ředitelství se dlouhodobě drží v republikovém žebříčku objasňenosti případů na předních místech. Pokrytí v rámci oblasti Chrudimska je dostatečné.

5. Návrhy a doporučení

Momentální stav složek IZS je vyhovující, proto je nutné se spíše zaměřit na jeho zachování a pokud je ta možnost, tak i inovaci a další rozvoj. Neustálá obnova a údržba výjezdové techniky a vozů ale i dostatek kvalifikovaného personálu je pro dodržování minimálních časů dojezdů nezbytné. Pokud se jedná o údržbu a obnovu techniky u jednotek hasičské záchranné služby, je potřeba dotovat i jednotky sborů dobrovolných hasičů, jelikož ti dokáží být na místě i dříve než HZS. Čas v těchto případech hraje velmi důležitou roli. Vývoj techniky se musí sledovat a snažit se co nejvhodněji využít ku prospěchu všech. Například využívání GPS k přehledu pohybu jednotlivých složek a jejich kooperace.

Rozvoj spolupráce a další vzdělávání je vhodné nadále rozvíjet a to nejen v sousedních regionech. Prospěšné je to nejen pro jednotlivce ze složek IZS ale především 3. osobám, které v tu danou chvíli potřebují pomoci.

Autorka pokládá za jednu z nejdůležitějších činností k zabránění vzniku mimořádné události nebo alespoň k eliminaci škod důkladnou prevencí a informovanost obyvatel v regionu. Prevence se samozřejmě u jednotlivých rizik významně liší, jelikož žádná z uvedených hrozeb nenese velké riziko pro oblast nebo větší skupinu obyvatelstva, je třeba se zaměřit spíše na prevenci jednotlivých podniků, domácností apod.

V případě hrozby povodní je samozřejmě vhodné prostudovat situaci, popřípadě vybudovat poldry, čistit nebo prohloubit koryto řeky, atd. Pokud se jedná o požáry, autorka klade důraz na to, aby lidé věděli, jak se v takovém případě zachovat. V případě, že nestačí oheň včas sami uhasit, je nezbytné přivolat pomoc a dále se snažit zmírnit následky. HZS zde hraje významnou roli nejen v hašení požárů, ale také v kontrolní činnosti, kterou mají dle zákona na starosti. Dopravním nehodám se dá z části předejít důkladným školením řidičů, zlepšením stavu vozovek i vozidel (častá kontrola technického stavu). Významně by dopravní situaci v Chrudimi ovlivnil obchvat města, který už léta blokuje finance a v poslední době i politická situace (vládní škrty). Boj s vichřicí asi nejlépe řešit se stavebním inženýrem – kvalitními konstrukcemi a materiály vhodnými pro dané prostředí. Nemít vysoké stromy poblíž staveb a podobně. Při výskytu epidemie je důležité dodržovat určitá pravidla – například co nejméně se vyskytovat v místech, kde je spousta lidí – prostředky hromadné dopravy, nádraží ... Když je člověk nemocný, měl by být ohleduplný

k ostatním a léčit se, tak aby neohrožoval okolí. Epizootie, hromadná nákaza zvířat, se musí řešit razantně dle dostupných prostředků a zákonů, dle rad odborníků. Posledním rizikem, kterým se autorka zabývala byl únik nebezpečných látek. Tady je řešení nasnadě, dodržovat bezpečnost práce, předpisy a normy. Kontrolovat, zda je vše v pořádku a jestli zodpovědné osoby dodržují vše, co mají.

Závěr

V bakalářské práci s názvem Rizika regionu Chrudim se autorka zabývala možným ohrožením obce s rozšířenou působností Chrudim, tedy nejen městem, ale i jeho okolím. Zabývala se nejen obecnou částí, ale uvedla i příklady jednotlivých událostí, které se staly, vše doplnila fotografiemi. Zajímala se i o integrovaný záchranný systém a jeho působení v této oblasti.

V bakalářské práci s názvem Rizika regionu Chrudim se autorka zabývala možnými riziky pro obec s rozšířenou působností Chrudim. Zpracovala nejen obecnou část, ale uvedla i konkrétní příklady mimořádných událostí, které se v Chrudimi staly, včetně fotodokumentace. Zajímala se i o Integrovaný záchranný systém a jeho působení v této oblasti.

V kapitole číslo jedna upřesnila pojmy týkající se problematiky rizik – mimořádnou událost, krizi, hrozbu, ztrátu, riziko, prevenci, krizové řízení a IZS. V podkapitolách byly pak podrobněji řešeny hrozby a jejich druhy, rizika, prevence a IZS. Nepostradatelnou součástí je podkapitola o legislativě krizového plánování a to jak v rámci České republiky, tak Evropské unie. Jsou to právě tyto dokumenty, kterými se řídí odpovědné orgány obce s rozšířenou působností, při přípravě krizových plánů a řešení krizových situací v danou oblastí.

V druhé kapitole je představena Chrudim včetně nastínění dopravní situace, sociálních věcí a zdravotnictví. V podkapitolách je pak také řešeno krizové řízení města Chrudimě. Autorka věnuje značnou pozornost oddělení krizového řízení Městského úřadu Chrudim, včetně jeho personálního obsazení. Součástí systému krizového řízení je i krizový štáb, jeho strukturu pro Chrudim vidíme na obrázku č. 2.3. Pojednáním o Bezpečnostní radě města a jejích členech uzavírá tuto kapitolu.

Za stěžejní kapitolu považuje autorka kapitolu, ve které se zabývá hlavními riziky, která mohou v regionu nastat. Uvádí zde i konkrétní příklady z let minulých. Konkrétně tu byly tedy rozebrány povodně, vichřice, požáry, dopravní nehody, epidemie, epizootie a únik nebezpečných látek. Přičemž největších rozměrů dosahovaly s ohledem na výši materiálních škod, dle autorčina názoru, povodně a vichřice. Pokud bychom hodnotili tato rizika dle ztrát na životech, nejhůře dopadnou dopravní nehody, které jsou také nejčastější mimořádnou událostí, která je problematikou nejen v tomto regionu.

Kapitola nazvaná analýza rizik regionu Chrudim vyhodnocuje zda mají jednotlivá rizika pravděpodobnost v regionu nastat. Je zde uvedena tabulka, která je převzatá z dokumentu nazvaného Rozpracování vybraných úkolů krizového plánu určené obce – města Chrudim (část A.3. – výčet a hodnocení možných krizových rizik, jejich dopad na území určené obce Chrudim). Dále je řešeno plošné pokrytí jednotkami požární ochrany, jež odpovídá zákonným normám. Rozbor požárnosti územního odboru Chrudim za rok 2010 pak převádí mimořádné události do konkrétních čísel v podobě výjezdů hasičských jednotek, vyčíslených škod, ale i uchráněných hodnot. Tabulky a grafy tuto problematiku zpřehlednily. Co se týká zdravotnické záchranné služby, její pokrytí je také dostatečné. Z tohoto hlediska není zdraví občanů ohroženo. Co se týká ochrany bezpečnosti obyvatel, je taky v pořádku. Policie ČR má v této oblasti dostatečné pokrytí a plní svou funkci v souladu se zákonem.

Poslední část se zabývá návrhy a doporučeními, nabádá k udržování současného stavu operačních a technických možností složek IZS, inovacím a péčí o techniku. Důležitým poznatkem je nezbytnost navýšení pozornosti v oblasti lidských zdrojů – zajištění dostatku kvalifikovaných odborníků.

V úvodu této práce byl určen cíl obecně popsat problematiku rizik a integrovaného záchranného systému, ten byl splněn v kapitole číslo 1 a jejích podkapitolách. Dalším cílem bylo představit region Chrudim a uvést rizika, která zde mohou nastat. Chrudim byla představena v kapitole 2, rizika uvedena v následující kapitole. Jejich analýza byla předmětem kapitoly 4, doporučení možných řešení v kapitole poslední. Všechny cíle tedy byly splněny.

Seznam použité literatury

Knižní zdroje:

- 1 ANTUŠÁK, E. ; KOPECKÝ, Z. Úvod do teorie krizového managementu I. 2. vydání. Praha: Oeconomica, 2003. 97 s., ISBN 80-245-0548-7
- 2 BEDFORD, T.; COOKE, R. Probabilistic Risk Analysis : Foundations and Methods. Cambridge : Cambridge university press, 2006. 393 s., ISBN 0521773202
- 3 LINHART, P. ; ROUDNÝ, R. Krizový management I. 1. vydání Pardubice :Univerzita Pardubice, 2004. 97 s. ISBN 80-7194-674-5.
- 4 LINHART, P.; ROUDNÝ, R. Ochrana obyvatelstva a terorismus. Pardubice : Univerzita Pardubice, 2009. 238 s. ISBN 978-80-7395-165-8.
- 5 LINHART, P.; ROUDNÝ, R. Krizový management III. : Teorie a praxe rizika. Pardubice : Univerzita Pardubice, 2007. 174 s. ISBN 80-7194-924-8.
- 6 SOUČEK, Vladimír, et al. Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek a vybrané kapitoly krizového řízení. Praha : DRUCKVO, spol. s r.o., 2009. 59 s. ISBN 978-80-86640-68-6.

Tištěné dokumenty:

- 7 Dokument HZS Pardubického kraje – územní odbor Chrudim – Rozbor požárnosti územní odboru Chrudim za rok 2010
- 8 Prezentace Městský úřad Chrudim
- 9 Zákon č. 239/2000 Sb. O integrovaném záchranném systému České republiky
- 10 Zákon č. 240/2000 Sb. O Krizovém řízení

Internetové zdroje

- 11 *Chrudim* [online]. 2011 [cit. 2011-04-12]. Základní Informace - Chrudim. Dostupné z WWW: <<http://www.chrudim.eu/mesto/o-chrudimi/zakladni-informace.html>>.
- 12 *Město Chrudim* [online]. 2010 [cit. 2011-04-12]. Město Chrudim (Odbor kanceláře tajemníka). Dostupné z WWW: <<http://www.chrudim-city.cz/index.asp?p=20&s=238&id=249&u3=250>>.

- 13 *Ministerstvo životního prostředí ČR* [online]. 2011 [cit. 2011-04-12]. Povodňový plán České republiky. Dostupné z WWW:
<http://www.dppcr.cz/html_pub/index.html?c_spa.htm>.
- 14 *Finanční noviny* [online]. 19.7.2010 [cit. 2011-04-12]. Řeky na Chrudimsku opadávají, záplavy postihly několik obcí. Dostupné z WWW:
<http://www.financninoviny.cz/zpravy/reky-na-chrudimsku-opadavaji-zaplavy-postihly-nekolik-obci/505127&id_seznam=980>.
- 15 *Hasičský záchranný sbor Pardubického kraje* [online]. 2010 [cit. 2011-04-12]. Hasičský záchranný sbor Pardubického kraje - IZS a JPO. Dostupné z WWW:
<<http://www.hzspa.cz/izsajpo/index.php#>>.
- 16 Upraveno z *ConVERTER* [online]. 2002 [cit. 2011-04-12]. Beaufortova stupnice - Fyzikální tabulky. Dostupné z WWW:
<<http://www.converter.cz/tabulky/beaufortova-stupnice.htm>>.
- 17 *ZZS Pardubice* [online]. 2011 [cit. 2011-04-12]. Zdravotnická záchranná služba Pardubice. Dostupné z WWW:
<<http://www.zzspak.cz/?id=45&action=detail&presenter=Front%3ANovinky>>.
- 18 *Policie ČR* [online]. 2010 [cit. 2011-04-12]. O nás - Policie ČR. Dostupné z WWW: <18 <http://www.policie.cz/clanek/krajske-reditelstvi-policie-pdk-o-nas-o-nas.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>>.